

ALKOTMÁNYBÍROSÁG	
Ügyszám:	IV/ 983-0 /2018
Érkezett:	2018 JÚN 08.
Példány:	1
Melléklet:	11 db
Kezelőiroda:	<i>du</i>

A Fővárosi Törvényszék (1055 Budapest, Markó utca 27.) útján

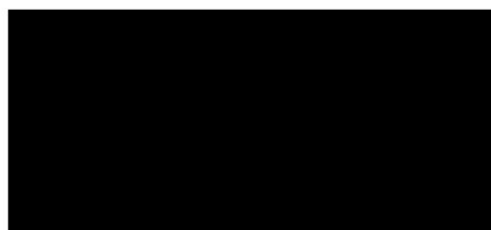
az

Alkotmánybíróság (1015 Budapest, Donáti utca 34-35.) részére

Alkotmányjogi panasza

dr. Köves Péter [REDACTED]
sz. alatti lakosnak

Értesítési cím: [REDACTED]

a Fővárosi Törvényszék 9.Pk.60.196/2016/5. számú, A Fővárosi Ítéltábla 11.Pkf.26.634/2016/2. számú, a Kúria Pfv.IV.20.233/2017/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

1. **Dr. Köves Péter** (lakcím: [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] értesítési cím: [REDACTED] [REDACTED] t,
[REDACTED] a továbbiakban: "Indítványozó"),

alkotmányjogi panaszt

terjeszt elő és kéri a t. Alkotmánybíróságot, hogy az Alaptörvény 24. cikkének (2) bekezdés d) pontjában nevesített, és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény ("Abtv.") 27. § rendelkezéseiben biztosított alkotmánybírói hatáskör és az ugyancsak ott biztosított indítványozói jogosultság alapján a Fővárosi Törvényszék 9.Pk.60.196/2016/5. számú („Törvényszék Végzése”), a Fővárosi Ítéltábla 11.Pfk.26.634/2016/2. számú („Ítéltábla Végzése”) és a Kúria Pfv.IV.20.233/2017/5. számú („Kúria Végzése”) végzéseinek („Végzések”) – amelyek a dr. Auspitz Ferenc Ügyvéd Alapítvány („Alapítvány”) nyilvántartásba vételét megtagadták - alaptörvénybe-ütközését állapítsa meg, és a Végzéseket az Abtv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

A kérelem indoklása

- I. **Az Végzések alkotmányos alapjog gyakorlását akadályozták meg**
2. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint
„Magyarország független, demokratikus jogállam.”
3. Az M) cikk 1 bekezdése szerint
„Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”
4. A VIII. cikk (2) bekezdése szerint
„[m]indenkinek joga van szervezeteket létrehozni, és joga van szervezetekhez csatlakozni.”
5. Ezen alkotmányos rendelkezések érvényesülése nem képzelhető el széleskörű civiljogi autonómia biztosítása nélkül és az új Polgári Törvénykönyv megalkotásának célja éppen ilyen a civiljogi autonómián alapuló civiljogi kódex megalkotása volt.

6. Az új Polgári Törvénykönyv koncepciójának elfogadásáról, valamint a polgári jogi kodifikációról szóló 1050/1998. (IV. 24.) Korm. határozat időarányos végrehajtásáról és módosításáról szóló 1003/2003. (I. 25.) Korm. határozat Mellékletének A) II. pontja éppen ezért kiemeli

Az elmúlt évtizedben Magyarország ...a magántulajdon és a szabad vállalkozás talajára épülő piacgazdaság társadalmi rendjét vezette be. Ebből egyenesen következik a tulajdonosok magánautonómiájának messzemenő elismerése a magánjogi viszonyokban.

A magánautonómia egyik legfontosabb következménye a szerződési szabadság elve. A magánjognak ezt a pillérét csak ott és annyiban indokolt korlátozni, ahol és amennyiben ez a szociális igazságosság követelménye érdekében elengedhetetlenül szükséges, a piaci verseny szabadságának feltételei között pedig még lehetséges...

A jogalanyok magánjogi cselekvési autonómiájának kivételes korlátozásánál a lehető legszűkebb körre szorítva kell meghatározni az állami beavatkozás eseteit, ideértve a bírói beavatkozást is.

7. Ez a koncepció érvényesül a jogi személyek vonatkozásában is. Az új Polgári Törvénykönyvet előkészítő szakmai bizottság másik tagja a jogi személyekre vonatkozó rész megalkotásában fontos szerepet játszó Prof. Dr. Kisfaludy András kifejtette, hogy

„[a] személyek jogi személy alapítását, annak szervezetét és működését, a létesítő okiratban maguk állapítják meg és a Ptk. jogi személyekre vonatkozó előírásaitól eltérhetnek a tagok/alapítók egymás közötti, valamint a jogi személyhez fűződő viszonyukban, továbbá a jogi személy szervezete és működése tekintetében. Azaz a jogalkotó a szabályozás jellegét illetően az intézményi jelleget háttérbe szorítja és a magánautonómia elsődlegességét biztosítja és ezáltal az alapítók/tagok saját céljaiknak és igényeiknek megfelelően alakíthatják ki a jogi személy viszonyait és benne saját helyüket.”¹

8. Annak ellenére, hogy Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. („Ptk.”) egészze, és így „[a] jogi személy” elnevezésű Harmadik Könyvének szabályai ezeket az elveket pontosan követik, azonban ezen szabályok bírósági alkalmazása messzemenően beleavatkozik az alapítók és tagok magánjogi autonómiájába, fokozatosan szűkíti azt mert indokolatlanul kiterjeszti a Ptk. a „jogalanyok magánjogi cselekvési autonómiájának kivételes korlátozása[t]”, újabb és újabb tilalmakat állítva fel.

¹ Kisfaludy András: A jogi személyek szabályozása az új polgári törvénykönyvben, Jogtudományi Közlöny 2013/7-8. 340.old. idézi A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény és a kapcsolódó jogszabályok nagykommentárja, Opten Informatikai Kft. Első kötet, 381. old.

9. Az alapítványok és más civil szervezetek bírósági nyilvántartásba vételével kapcsolatos bírósági gyakorlatot az alapítók és jogi képviselőik minden szakmai fórumon folyamatosan bírálják annak hiányosságai, egymásnak ellentmondó határozatai, a bíróság szerepének félreértelmezése, a Ptk. rendelkezéseinek a jogalkotó akaratával ellentétes és helyenként kifejezetten *contra legem* értelmezése, a magánautonómiába való indokolatlan beleavatkozás gyakorlata miatt.
10. Ez a kritika azonban az eljárásokban nem érvényesül, mert az alapítóknak és jogi képviselőiknek elemei érdeke, hogy az alapítványok és más civil szervezetek minél előbb megkezdhesse működésüket, ezért akár az ügyvéd jobb jogi meggyőződésük ellenére módosított alapító okirat segítségével is bejegyzést nyerjenek, mint a bírósági jogértelmezés helytelenségének bírósági fórumok során át, hosszú idő alatt történő bebizonyítása. Így az esetek többségében a nyilvántartásba vételt végző bíróságok hiánypótlási felhívásai alapján az alapító okiratokban „szolgalelkű” módosítások történnek.
11. A fenti gyakorlat miatt félrevezetőek azok a bírósági statisztikák, amelyeket akként értelmeznek, hogy az alapítványok és más civil szervezetek, nyilvántartásba vételével kapcsolatos eljárások szinte mindegyike a bíróságok egyértelmű, határozott és ellentmondásmentes gyakorlata miatt fejeződik be elsőfokon.
12. Az Abtv. 29. § értelmében

„[a]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.”
13. Az alapítványok és más civil szervezetek bejegyzésénél tapasztalható, a jogalanyok alkotmányos alapjogait korlátozó bírósági gyakorlat egyedileg is, de különösen tömeges előfordulása miatt kielégíti, és egyben szükségessé is teszi, az Abtv. 29. § rendelkezéseinek alkalmazását.

II. A eljárástörténet és a tényállás rövid összefoglalása

14. A Végzések a Alapítvány immár hatodik, minden egyes eljárásban módosított alapító okirattal történő, nyilvántartásba vételi eljárásában keletkeztek a Kúria végzése esetén a Ptk. 3:396 § rendelkezéseire hivatkozással a civil szervezetek bírósági nyilvántartására és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. tv. („Cnytv.”) 5. § (1) bekezdés alkalmazásával a polgári perrendtartással szóló 1952. évi III. tv. („Pp.”) 95. § (2) bekezdése alapján.
15. Az első nyilvántartásba vételre irányuló eljárásban még magam is „szolgalelkűen” viselkedtem, mert azt gondoltam, hogy ha a Törvényszék 2014. április 14-én kelt hiánypótlási felhívásának minden pontját – annak ellenére, hogy azokkal nem értettem egyet – teljesítem, az Alapítvány bejegyzésének nem lesz akadálya.
16. A második nyilvántartásba vételi eljárás során az első eljárásban kibocsátott felhívásban kért és általam teljesített alapszabály-módosításokhoz képest teljesen más alapszabályi pontok módosítását igényelte a kibocsátott hiánypótlási felhívás

„[a] Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény („új Ptk.”) mindeddig kialakult ügyészi gyakorlatára is figyelemmel.”

amely a bíróságok szerepének teljes félreértelmezése utal, ugyanis nem a bíróság van alárendelve az ügyészségnek, hanem pont fordítva, az bíróság dönt az ügyészség indítványairól, és azokat indokolt esetben elutasítja.

17. A további nyilvántartásba vételi eljárások során, újabb és újabb módosítandó pontok kerültek elő illetve korábbi kifogások tűntek el hiánypótlásai felhívásokban többnyire anélkül, hogy az Alapító Okiratot módosítottam volna, és a bíróság álláspontjának jogi indokolásának meggyőző ereje sem javult.

18. Így került sor a Törvényszék Végzéséhez illetve fellebbezés folytán az Ítéletábla Végzéséhez vezető, majd a Kúria Végzésével lezárt nyilvántartásba vételi eljárásra, amelyben a nyilvántartásba vételt a Kúria Végzése alapján végül azért tagadták meg a bíróságok, mert az Alapító Okirat nem ismétli meg szó szerint a Ptk. 3:397.§ (4) bekezdését, amely szerint

„[a]z alapító és közeli hozzátartozói nem lehetnek többségben a kuratóriumban. Az alapító okirat eltérő rendelkezése semmis.”

19. Hiába hivatkozott Indítványozó arra, hogy A Ptk. HARMADIK KÖNYV ELSŐ RÉSZ II. CÍM I. Fejezetének címe „A létesítés szabadsága”, 3:4.§ címe „[A jogi személy létrehozásának szabadsága]” és 3:4. § (1) és (3) bekezdései szerint

„(1) A jogi személy létrehozásáról a személyek szerződésben, alapító okiratban vagy alapszabályban (a továbbiakban együtt: létesítő okirat) szabadon rendelkezhetnek, a jogi személy szervezetét és működési szabályait maguk állapíthatják meg.”

valamint a Ptk. II. Cím „A JOGI SZEMÉLY LÉTESÍTÉSE” I. Fejezet „A létesítés szabadsága” törvényszakaszaihoz fűzött általános indokolás 1. pontja szerint

„A törvény változtat a Gt. szabályozási módszerbeli kiindulópontján: a kógens alapállás helyett az eltérést engedő „diszpozitív” szabályozási kiindulópontot választja. ... Általánosítva, valamennyi jogi személy vonatkozásában alapelveként rögzíti a törvény, hogy a jogi személyek létrehozása a polgári jogi jogalanyok magánautonómiája körébe tartozó döntés, amelyet szabadon, az állam egyedi beavatkozása nélkül hozhatnak meg. Az állam a jogi személyek alapításába az alapítás szabályainak normatív meghatározásával és a jogi személyek nyilvántartásba vételével vesz részt; ez utóbbi - közérdekvédelmi szempontból nélkülözhetetlen – mozzanatot sem használhatja fel az egyéni beavatkozásra, mert a jogi személyek nyilvántartásba vételét csak jogszabályban normatív módon meghatározott okok alapján tagadhatja meg.”

20. A Ptk. hivatkozott rendelkezéseinek szövegéből, a Ptk. Indokolásában megnyilvánuló jogalkotói akaratból, a szövegtervezetet elkészítő szakmai bizottság tagjainak a kommentárokba foglalt értelmezéséből és az Elvi Határozatból az következne, hogy a bíróságnak szabadon kellene érvényesülni hagyni az alapítvány alapítójának akaratát és azt

csak a legszükségesebb esetekben megengedett korlátoznia Ptk. 3:4.§ (3) bekezdése szövegének normatív felsorolása alapján, azonban ezeket a korlátozásokat kiterjesztően értelmezni nem lehet és a bíróságnak a nyilvántartásba vételt elutasító végzésében részletesen, a jogszabályhely megjelölésével indokolnia kell, hogy az Alapító Okirat kifogásolt rendelkezése melyik normatíván felsorolt tilalomba ütközik.

21. A Ptk. 3:397.§ (4) bekezdése szövegéből egyértelműen megállapítható, hogy ez olyan kógens rendelkezés, amelytől az alapító okiratban eltérni nem lehet, és ezért nem lehet a Ptk. 3:391.§ (1) bekezdés c) pontját úgy értelmezni, hogy ez a jogszabályhely a Ptk. 3:397.§ (4) bekezdésének az alapító okiratban való megismétlését írja elő.
22. A Ptk. 3:391.§ (1) bekezdés c) pontja egyértelműen arra az esetre vonatkozik, ha az alapító a Ptk. 3:397.§ (4) bekezdésben előírtakon túl, egyéb kizáró vagy összeférhetetlenségi szabályokat kíván megállapítani, hiszen a Ptk. 3:397.§ (3)-(4) bekezdései összeférhetetlenségi és kizáró szabályai automatikusan az alapító okirat részeivé válnak.
23. A Kúria Végzése úgy értelmezte, hogy a Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontját, hogy az Alapító Okiratban azokat a kizáró és összeférhetetlenségi szabályokat is meg kell ismételni, amelyekről egyébként a Ptk. 3:397. § alapján eltérni nem lehet, tehát azok a Ptk. alapján *eo ipso* az Alapító Okirat részévé válnak.
24. Az Indítványozó már a felülvizsgálati kérelemben is hivatkozott arra, hogy ez az értelmezés Alaptörvény ellenes, de ezt a hivatkozást a Kúria egyáltalán nem vette figyelembe, sőt azt a Kúria végzésében meg sem említette.
25. Az Indítványozó kijelenti, hogy annak ellenére, hogy a Kúria végzése nem került szabályszerűen kézbesítésre, mivel a magánszemélyként beadott felülvizsgálati kérelmet elbíráló Kúria Végzése a [REDACTED] Ügyvédi Iroda hivatali kapujába került kézbesítésre 2018. március 2-án, az Indítványozó azt 2018 március 5-én kézhez vette.

III. A Kúria végzésének a Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontjára, és a Ptk. 3:397. §-ára vonatkozó értelmezése alaptörvény-ellenes.

26. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében, és a VIII. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott alkotmányos előírásokat a XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott „*tisztességes eljárás*” keretében a 28. cikkben megfogalmazott jogszabály értelmezési elvek alapján kell a bíróságoknak érvényesíteni.
27. A XXVIII. cikk (1) bekezdés szerint

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”
28. A 28. cikk szerint

„A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, az Alaptörvény és a

jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

29. A Kúria végzése mindezeket az alkotmányos rendelkezéseket figyelmen kívül hagyta, és ennek következtében Alaptörvény ellenes.
30. A 28. cikkben előírt értelmezési szabály figyelmen kívül hagyása a „bírói döntést érdemben befolyásoló Alaptörvény-ellenesség” és a VIII. cikk (2) bekezdéssel ellentétes jogszabály-értelmezés „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés”.
31. A 28. cikk szerint a Kúriának a Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontja utolsó fordulata „a józan ész” szabályai szerint kellett volna értelmeznie.
32. Ugyanakkor ellent mond a „józan ész” szabályának az, hogy a Kuratórium tagjaira vonatkozó olyan kizáró és összeférhetlenségi szabályokat, amelyek a Ptk. 397. § [A Kuratórium] (3) és (4) bekezdése szerint automatikusan részévé válnak az Alapító Okiratnak, hiszen a hivatkozott Ptk. 397. § (3) és (4) bekezdései szerint egyaránt „az Alapító Okirat eltérő rendelkezése semmis”, meg kell ismételni az Alapító Okiratban.
33. Teljesen érthetetlen, hogy az egyértelmű rendelkezés ellenére a Kúria végzése szerint miért okozhat „tartalmi bizonytalanságot” ezen kógens jogszabályi rendelkezések megismétlésének hiánya. Ez a „józan ész” szabályaival ellentétes értelmezés egyidejűleg szükségtelenül korlátozza az Indítványozónak a VIII. cikk (2) bekezdésében szabályozott alkotmányos alapjogát is.
34. A Kúria végzése által alkalmazott kiterjesztő értelmezés szűkíti az Indítványozónak az Alapítvány létrehozásához biztosított alkotmányos alapjogát, de egyben a VIII. cikk (2) bekezdésére figyelemmel az alaptörvény-ellentétesen értelmezi a Ptk. 3:339. § (1) bekezdése c) pontját figyelmen kívül hagyva, a VIII. cikk (2) bekezdés előírásainak megfelelő Ptk. 3:4. § rendelkezéseit is.
35. Az Alkotmánybíróság már több határozatában, így 3/2013. (II. 14.) AB határozat, 14/2016. (VII. 18.) AB határozat, 34/2017. (XII. 11.) AB határozat mutatott rá, hogy a jogszabályoknak az alkotmányos alapjogot korlátozó értelmezése alaptörvény-ellenes.
36. Mindhárom hivatkozott ügyben azt állapította meg, hogy a bíróság határozata alkotmányos alapjog (VIII. cikk (1) bekezdés illetve IX. cikk. (2) bekezdés „indokolatlan, szükségtelen korlátozásának” minősül, így a támadott határozatokat megsemmisítette.
37. A fenti indokok az indítványozó álláspontja szerint kellő alapot szolgáltatnak a Végzések megsemmisítésére.

IV. Egyéb nyilatkozatok

38. Az Indítványozó személyes adatainak közzétételéhez hozzájárul.
39. Mellékletek
1. számú melléklet

A Fővárosi Törvényszék 9.Pk.60.196/2016/5. számú végzése

2. számú melléklet

A Fővárosi Ítéltábla 11.Pkf.26.634/2016/2. számú végzése

3. számú melléklet

A Kúria Pfv.IV.20.233/2017/5. számú végzése

Budapest, 2018.május 3.

Tisztelettel:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Dr. Köves Péter', written in a cursive style.

Dr. Köves Péter

Indítványozó